

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Moralitate, Natvra, Et Effectibvs Actvvm
Svpernatvralivm In Genere Et Fide, Spe, Ac Charitate,
Speciatim**

Coninck, Gilles de

Antverpiae, 1623

Dvb. VII. Qua ratione caritas distinguatur à gratia iustificante?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79645](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79645)

D V B I V M VI.

Utrum caritas sit forma reliquarum virtutum, nisi quod tribuat esse virtutis?

61 **H**æc difficultas facile explicari potest ex his quæ dixi disp. 16. dub. 3. & 4. Vbi explicui quæ ratione caritas sit forma fidei; & utrum fides sine caritate habeat veram rationem virtutis: est enim eadem ratio fidei & reliquarum virtutum, nisi quod virtutes morales infusæ secundum habitum numquam sunt sine caritate; nam simul cum hac infunduntur & pereunt. possunt tamen sine caritate manere habitus acquisiti virtutum moralium, atque etiam earum actus supernaturales, si fiant ex gratia actuali. Omnis igitur varijs sententijs quas ibidem retuli,

62 **R**espondeo Primò, caritas dicitur forma reliquarum virtutum, Primò, quia caritas dirigit omnes actus aliarum virtutum in suum finem, idque non solum per accidens ratione intentionis operantis (qua ratione quavis virtus in finem alterius referri potest) sed quodammodo ex natura rei, quatenus omnium virtutum actus natura sua placent Deo, ac in ipsius honorem cedunt, atque ita quoddam ipsius bonum sunt, ideoque operantem reddunt suo modo gratum Deo: unde sequitur, eos tendere in finem ipsius caritatis, qui est procurare bonum Dei, ei que placere. ita D. Thom. 2. 2. q. 23. a. 8.

Caritas tribuit alijs virtutibus quod sine meritoria.

Secundò, & quidem magis propriè, caritas est forma reliquarum virtutum, quatenus earum actibus tribuit quandam moralem dignitatem, & esse meritorium, atque ita moraliter eas informat. vide dicta disp. 16. dub. 4. concl. 5.

63 **R**espondeo Secundò, reliquæ virtutes per se & prout concipiuntur distincte à caritate, habent veram rationem virtutis secundum ea quæ virtuti essentialia sunt. Quia sunt verè bonæ qualitates mentis, quibus homo bene vivit, nec ipsi potest abuti. Non habent tamen statum virtutis omnino perfectum sine caritate, quia sunt infusæ ac mortuæ, quatenus non possunt operantem reddere vivum, nec fructum æternæ vitæ referunt: sed hoc totum habent à caritate. vide dicta disp. 16. dub. 3. concl. 3. & Lorcam 2. 2. sect. 3. disp. 10.

Lorca.

64 **D**ices, Sine caritate nemo absolute bene vivit, quia quæ ea caret, manet in peccato: ergo sine ea nulla est vera virtus. Respondeo, nego consequentiam: quia, ut aliquis actus sit actus veræ virtutis, non est necesse ut operans per eum ita absolute bene vivat, ut fiat absolute bonus: sed sufficit ut præcisè secundum eum actum bene vivat, ita ut in eo sit laudandus. Aliàs si Deus statueret peccatori alicui elicienti actum caritatis non remittere peccata (quod absolute loquendo fieri posset) sequeretur, nec actum caritatis esse veram virtutem; atque adeò quod iam sit vera virtus habere ab illo Dei decreto, sine quo peccatorem ipsum elicientem non efficeret absolute bonum; sed peccatorem, & absolute malum relinqueret.

Quid requiratur ad actum veræ virtutis.

D V B I V M VII.

Quaratione caritas distinguitur à gratia iustificante?

Suppono hic ex Trident. sess. 6. c. 7. & communis Doctorum sententia, nos formaliter iustificari per aliquam qualitatē nobis à Deo infusam ac inhaerentem, quam gratiam iustificantem communiter vocant. Et quæstio nostra hæc est, utrum hæc sit ipsa caritas, an verò aliqua alia qualitas realiter ab ea reliquisque virtutibus distincta. Convenit autem inter omnes Doctores, si hæc gratia sit aliqua virtus, esse ipsam caritatē; quia nulla est alia virtus, cui munus illius gratiæ possit melius convenire quam caritati.

Igitur D. Thom. 1. 2. q. 110. a. 3. & cum eo plurimialij quos citat & sequitur Curiel, in dicto art. docent, gratiam iustificantem esse qualitatē realiter distinctam à caritate reliquisque virtutibus; & respectu harum se habere sicut se habet essentia animæ aut angeli respectu suarum potentiarum: aiuntque illam gratiam non inhaerere alicui potentia, sed immediatè essentia ipsius animæ, eamque ad esse diuinum elevari, ac cōstitueret participem diuinæ naturæ, atque ita reddere aptam ut per habitus supernaturales tamquam per suas potentias Deum intelligat ac amet.

Auctores autem huius sententiæ supponunt animæ potentias, scilicet intellectum ac voluntatē, realiter distingui ab essentia ipsius animæ. Deinde probant suā sententiam Primò, quia in naturalibus id quod dat nobis esse naturale, v. c. essentia animæ, distinguitur à potentijs, quæ dant nobis proximè posse operari; ergo similiter in supernaturalibus gratia, quæ dat nobis esse supernaturale, debet distingui à virtutibus, quæ dant nobis posse supernaturaliter operari; & illa debet ab his supponi, ipsque esse natura prior; sicut natura supponitur à potentijs, ipsque esse prior.

Secundò, quia Concilium Viennense relatu Clement. vnica de summa Trinitate docet, probabilius esse pueris baptizatis infundi gratiam & virtutes. Item Trident. sess. 6. c. 7. docet, iustificationem fieri per susceptionem gratiæ & donorum: & can. 11. damnat eos, qui dicunt nos iustificari per solam non imputationem peccati exclusā gratia & caritate, quæ nobis infunditur: ergo dicta Concilia sentiunt gratiam à virtutibus distingui.

Tertid, quia gratia iustificans essentialiter repugnat peccato mortali habituali; quod caritati non convenit, quæ per absolutam Dei potentiam potest cum peccato mortali consistere. Sed hæc rationes nihil probant.

Ad primam, Respondeo antecedens esse incertum: nam Scotus in 2. dist. 16. quem tota ipsius schola, plurimique alij sequuntur, fusè refutat omnia fundamenta illius sententiæ, & probat potentias non distingui realiter ab ipsa anima. & Dandinus l. 2. de Anima digress. 14. ostendit hanc sententiam esse valde conformem Aristoteli, qui sæpè potentias vocat partes animæ; quia nempe sunt ipsa anima incompletè & quasi partialiter concepta. quod nullo modo dici

65

66

67

68

dici posset, si ipsæ essent accidentia realiter ab anima distincta. Deinde præter rationes quas ipsi adferunt, hæc sententia potest probari Primò, quia secundum aliam sententiam anima non influeret vlllo modo immediate in vllum actum, sed solum mediante aliquo accidente, v. c. intellectu à se realiter distincto, à quo solo totus actus immediate produceretur; atque ita illa respectu huius solum haberet se materialiter, quatenus sustentat in se ipsum intellectum; sicut aqua se habet respectu caloris producti à calore, quem in se habet, vt fusè ostendi in simili disp. 5. dub. 5. n. 51. Atque ita talis actus respectu ipsius animæ non esset verè vitalis. nam vt aliqua actio sit mihi vitalis, non sufficit, quòd produceretur per aliquod accidens mihi inhærens; sed requiritur vt ego per me immediate ad eius productionem concurram; nam aliàs dum ego calens; corpus vicinum calefacio, hæc actio esset vitalis.

Dices, intellectiōem non produci à solo intellectu, sed ipsam animam etiam per se immediate in eam influere. Sed contra Primò, hoc directè repugnat fundamento illius sententiæ, quæ idè docet intellectum debere esse accidens, quia substantia nequit secundum se esse actiua; & aliàs nulla vel probabilis est necessitas dicendi intellectum esse accidens. Secundò, inde sequeretur, illud accidens simul cū substantia animæ constituere integram causam ipsius intellectiōis: sicut lumen gloriæ simul cum nostro intellectu constituit integram causam visionis beatificæ: atque ita noster intellectus erit aliquid compositum ex substantia & accidente. Imò cum ipsa anima sola intelligat, non autem illud accidens, ipsa sola qua potens intelligere, erit intellectus; & illud accidens non magis erit intellectus siue potentia intelligendi, quàm lumen gloriæ sit potentia visiva Dei: quod verè non est tale, sed solum est id, quod reddit intellectum potentem videre Deum. Quæ aperte dictam sententiam evertunt.

Secundò, vel intellectus producitur ab ipsa anima, vel à solo Deo illi infunditur. Prius dici nequit, quia tunc anima haberet per se immediate potentiā siue vim aliquid producendi, quod alij negant. & hoc concessio nulla esset causa cur non tam faciliè posset producere intellectiōem, quàm intellectum. Secundum etiam dici nequit, quia tunc anima nō esset per se & essentialiter rationalis, siue potens ratiocinari ac intelligere, sed tantum per accidens sibi infusum; sicut anima beata non per se, sed per accidens est potens videre Deum.

Dices, Ideo anima dicitur essentialiter potens intelligere, non tamē videre Deū; quia naturaliter postulat habere intellectum, non autē lumen gloriæ, sed hoc supernaturaliter ei infunditur. Sed contra, vel illud ita postulat vt Deus non possit eam creare sine intellectu: & hoc dici nequit, quia tunc intellectus nō distingueretur ab ea realiter: nec enim vlllo modo videretur posse dici Deum non posse creare & conseruare substantiam animæ sine omni accidente realiter ab ea distincto, cum possit eiusmodi accidentia co-

Coninck de act. supernat.

seruare sine substantia, à qua tamen magis dependet, quàm substantia ab ijs. Vel rursus ita anima postulat intellectum, vt possit sine eo creari & conseruari, & tunc non erit ei essentialiale esse intellectiū siue habere potentiā intelligendi, quia hæc poterit ab ea separari: sed solum erit ei essentialiale posse habere potentiā intellectiū, qua ratione etiam est ei essentialiale posse habere lumen gloriæ: fieri enim nullo modo potest vt creetur aliqua anima rationalis, quæ non sit capax luminis gloriæ à Deo sibi infundendi.

Imò secundum illam sententiā ne quidē dici poterit animam ita naturaliter postulare habere intellectum, vt sit ei futurum violentum si hic ei non infundatur: quia violentum dicitur quod est contra naturalem aliquam inclinationē positivè repugnantem alicui actui aut priuationi; vt quando projicitur aut derinetur corpus graue sursum: quæ violentia supponit in passio potentiā producendi actum contrarium actioni aut priuationi quam patitur: qualis potentia, vt iam supponimus, non est in anima respectu intellectus, quem ipsa in se producere non potest, sicut corpus graue potest in se producere motum deorsum. Aut saltem violentia rei alicuius carentia supponit rem ea carentem interitum, nisi quasi violentè & supra naturam conseruaretur; sicut accidens annihilato subiecto, necessariò interit. Atqui non est credibile essentiam animæ ita pendere ab accidente realiter à se distincto, vt naturaliter sit annihilanda si Deus hoc ab ea auferat.

Confirmatur, si intellectus differret realiter ab essentia animæ, sequeretur corpori habere quantitatem, & aq̃e quòd sit frigida, esse ita essentialē, imò magis, quàm sit animæ eā esse intellectuā; quia illis est magis violentum & contra naturam carere quantitate ac frigore, quàm esset animæ carere intellectu, si hic realiter ab ea distingueretur: nā cum anima in se sit incorruptibilis, eo casu nō exigeret intellectum ad sui conseruationē, aut vt posset naturaliter existere; sed tantum in ordine ad operationē, sicut iam requirit concursus Dei generalē, aut dispositionē organorum, dum est in corpore. Corpus autem nequit sine quantitate naturaliter existere, sicut nec aqua sine frigore diu conseruari. Apertè tamen absurdū est dicere animam rationalem nō magis essentialiter esse intellectuā, quàm corpus sit essentialiter quantum, aut aqua frigida: quia absurdè aqua diceretur essentialiter frigida, aut corpus essentialiter quantum. Nec minùs absurdè anima rationalis diceretur accidentaliter intellectuā, siue potens intelligere.

Sed quidquid hac de re sit, quā non est opus hic definire, Respondeo Secundò, nego consequ. quia ratio cur alij distinguant potentias à natura, est quia substantia non est secundum se operativa: quod nequit conuenire illi esse quod nobis dat gratia iustificans, quod non est substantiale, sed accidentale; esse autem accidentale secundū omnes per se potest esse operatum, & aliàs in omni accidente deberet distingui potentia operandi à natura. quod apertè absurdum est. Ex quo sequitur, accidens operatum posse nobis dare primum esse supernaturale.

Nu 2

Dices

Anima rationalis longe aliter est intellectuā, quàm corpus sit quantum.

Quid requiritur vt actio sit vitalis.

69

71

72

73

74
Curiel.

Dices cum Curiel suprà §. 2. v. *Confirmatur*. hæc bene probare non esse absolutè necessariū vt nobis infundatur aliqua gratia iustificans distincta à caritate alijsque virtutibus, quæ respectu harum se habeat sicut natura se habet respectu potentiarum; nam si solæ virtutes nobis infunderentur, possemus eodem modo credere, sperare, amare, &c. sicut iam facimus: negari tamen non posse, quin possit nobis infundi gratia distincta à virtutibus, quæ respectu harum se habeat tamquam natura respectu potentiarum. ergo dicendum est hoc ita fieri, quia naturis rerum conuenientius est.

75

Sed contrā, vel illa gratia respectu virtutum dicitur se habere per modum naturæ respectu potentiarum, quia illas sustentat sicut natura potentias; vel quia per eas operatur sicut natura per potentias (hi enim duo modi sunt proprii naturæ respectu potentiarum suarum, posito quod hæc ab ea realiter differant:) neutrum autem horum dici potest: quia cum illa qualitas sit accidens immediatè inherens essentiae animæ, non potest esse subiectum virtutum, quæ inhærent immediatè potentijs realiter secundū illam sententiam ab essentia animæ distinctis.

Gratia nullo modo potest dici operari per virtutes à se distinctas.

Nec etiam secundum dici potest, quia tunc illa gratia per virtutes crederet, speraret, amaret, &c. sicut natura per potentias intelligit, vult, &c. illud autem planè absurdum est, imò fieri nullo modo potest, nisi illæ virtutes inhæreant gratiæ: quare non videtur posse dari talis gratia quæ respectu virtutum habeat se instar naturæ respectu potentiarum.

76

Dices, eam gratiam dici se habere instar naturæ respectu virtutum, quia naturam animæ eleuat ad esse supernaturale, redditque eam proportionatam vt recipiat habitus, ac per eos operetur, atque ita ab his supponitur, sicut natura à potentijs.

Gratia non reddit naturam aptam vt recipiat virtutes, aut per eas operetur.

Sed contrā Primò, sic non haberet se per modum naturæ, sed per modū dispositionis; huius enim est proprium reddere naturam siue subiectum aptum & proportionatum ad recipiendam formam inducendam, eaque bene vtendum. Secundò, inde sequeretur, virtutes nō posse in nobis, saltem modo sibi connaturali, & sine nouo miraculo existere aut operari sine illa gratia, quod apertè falsum est: nam, vt ostendi disp. 6. fides & spes nec in infusione, nec in cōseruatione aut operatione pendēt ab illa gratia, & si caritas nobis sine illa gratia infunderetur, tam naturaliter existeret ac operaretur ac modò facit. Ex quibus satis patet, non satis posse explicari aut etiam concipi, quā ratione possit dari gratia quæ respectu virtutum se habeat instar naturæ respectu potentiarum, atque ita totum fundamentum huius sententiæ corrui.

Ad secundum, nego consequentiam: quia ex prioribus duobus testimonijs vt summū potest colligi in iustificatione nobis infundi aliqua dona & virtutes distinctas à gratia, v. c. fidem, spem, ac virtutes morales; cum quo optimè consistit gratiam non distingui à caritate.

Tertium testimonium potius contrariū probat: nam ibi non dicitur, exclusā gratia & caritate, quæ nobis infundantur, sed, quæ nobis infundatur

& inhæreat. Quibus verbis clarè ostenditur, gratiam & caritatem ibi confundi & pro eodem sumi, ac & sumi pro siue. vnde etiam suprà cap. 7. gratia iustificans & caritas omnino pro eodem sumuntur, vt infra ostendat.

Respondet Secundò, Concilia quandoque dicta nominare quasi distincta, vt ostendant se nolle damnare sententiam Scholasticorum illa distinguunt.

Ad tertium, nego assumptū. & si gratia deberet ita repugnare peccato, potius id tribueret caritati, quā vlli alteri qualitati; quia maior est apparentia quod caritas habeat eiusmodi repugnantiam cum peccato, quā quod vlla alia qualitas, quæ nobis in via confertur, eam habeat.

CONCLVS. Probabilius est gratiā iustificantem non distingui ab habitu caritatis. Ita Scotus cum omnibus suis in 2. d. 27. q. 1. Durand. d. 26. q. 1. Gabriel ibidem q. vnica, a. 2. concl. 4. Richard. a. 1. q. 1. §. Qui vult. & ar. 4. Mayo in 1. dist. 17. Maior. q. 2. §. Dubitatur an. Henric. quodl. 4. q. 10. sub finem. Marfil. l. 2. q. 17. ar. 1. concl. 2. Vega. l. 7. in Trident. c. 25. Bellam. l. 1. de gratia & lib. arb. c. 6. & plurimi alij recentiores.

Prob. Primò, quia, vt patet ex refutatione contrariæ sententiæ, nulla est ratio cur hæc distinguamus. Imò illa sententia videtur supponere aliquid parum probabile, scilicet dari gratiam quæ respectu virtutum habeat se per modum naturæ respectu potentiarum: quod, vt ostendi, vix potest concipi fieri posse, præsertim cum fides & spes de facto siue ea gratia in peccatoribus maneant, iisque sæpè ante iustificationem infundantur, ac actus suos connaturaliter eliciant.

Secundò, quia omnia ea quæ secundū Scholasticos & Concilia conueniunt gratiæ iustificanti, v. c. per eam Spiritum sanctū nobis dari, eā nos facere filios ac heredes Dei, facere vt Deo inhæreamus & vniamur, in eo maneamus & ipse in nobis, &c. hæc in quā omnia Scriptura & Patres vbique tribuunt caritati. 1. Iohan. 4. *Omnis qui diligit ex Deo est.* Ad Rom. 5. dicimur gloriari in spe gloriæ filiorū Dei, & spem non confundere, *Quia caritas Dei diffusa est in cordibus nostris, per Spiritum sanctum, qui datus est nobis.* & alibi sæpè in sacra Scriptura similia habentur. Item S. Augustinus sæpè docet, solam caritatem distinguere inter filios Dei & gehennæ: quod proprium est gratiæ iustificantis.

Prob. Secundò, quia Tridentinum sess. 6. c. 7. cum dixisset vnicam esse causam formalem nostræ iustificationis, paulò inferius docet, nos iustificari dum caritas diffunditur in cordibus nostris, insinuans hanc esse illam gratiam, quæ est forma nostræ iustificationis. Et inferius: *In ipsa, inquit, iustificatione cum remissione peccatorum hæc omnia simul infusa accipit homo per Iesum Christum cui infertur, fidem, spem & caritatem.* Nam fides, nisi spes accedat & caritas, neque vnit perfectè cum Christo, neque viuum corporis eius membrum efficit. Vbi sanè videtur intendere omnia numerare quæ nos formaliter iustificat, & tamen nullam facit mentionem gratiæ distinctæ à caritate sed id quod prius vocauit gratiā, postea vocat caritatem, apertè insinuans se hæc non distinguere. Et quam-

Tridentini concilium de caritate pro eodem sumit.

78

79

Scotus.

Durand.

Gabriel.

Richard.

Mayo.

Maior.

Henric.

Marfil.

Vega.

Bellam.

80

1. Iohan. 4.

Rom. 5.

August.

81

Trident.

quamvis, ut dixi, Concilium non intederit hæc definire, tamē satis insinuat, quæ fuerit sua mēs.

Respondent aliqui, Concilia & Scripturas ita loqui, quia loquuntur de caritate quatenus significat perfectam cum Deo amicitiam, quæ dicit amorem nostri erga Deum, qui est caritas; & amorem Dei in nos, qui est ipsa gratia à caritate distincta.

Sed præterquam quod hæc responsio, sine ulla necessitate aut fundamento in ipsis reperito, torqueat verba Conciliorum ad alienam significationem; apertè sumit quod probandum erat, scilicet gratiam à caritate distingui, quod supra ostendi nulla firma ratione niti. Adde, etiam verum non esse quod sumitur, scilicet gratiam nobis inhaerentem esse amorem Dei in nos; nam hic amor est actus formalis in Deo, & gratia solum est ipsius effectus ac obiectum: & Scripturæ utrumque hunc actum amoris, scilicet Dei erga nos, & nostrum erga Deum, sæpè distinguunt: ut patet Iohan. 14. ubi dicitur: Si quis diligit me, diligetur à Patre meo. nec unquam amorem quo Deus nos amat confundunt cum ijs quæ nobis insunt.

Probatur demum ratione; quia gratia iustificans est vita spiritalis animæ nostræ, hæc autem consistit in eo, quod Deo uniamur, ei quæ inhaereamus: atqui hoc in hac vita inchoatū sit per fidem & spem, & perfectè per solam caritatem, ut apertè docet Trident. supra citatum: ergo in hac consistit gratia iustificans.

Dices, hinc sequi ipsum actum caritatis debere dici gratiam iustificantem, quia per eum vitaliter inhaeremus Deo.

Respondeo nego id sequi, quia vita & gratia iustificans dicuntur esse aliquod permanens; actus autem est aliquid transiens, quare non tam est vita quam usus ac actus ipsius vite; sicut in viventibus ipsa anima est vita, actio vitalis est usus vite.

D. N. B. I. V. M. VIII.

Utrum caritas ex natura sua habeat vim expellendi peccatum mortale, & constituendi nos amicos ac filios Dei?

Quidam id affirmant volunt; caritatem siue gratia iustificantem (quæ iam pro eo dē sumo) ex sua natura tãquam causam formalem eodem modo à nobis expellere peccatū habituale & constituere nos amicos & heredes Dei, sicut lumen expellit tenebras à corpore cui inest, reddit; hoc illuminatum: atque adeo sicut nullo modo fieri potest, ut lumen alicui corpori inhaereat, & tamen non expellat ab eo tenebras, efficiatque id illuminatum; ita aiunt nulla potentia fieri posse ut alicui in sit caritas simul cū peccato mortali habituali, aut ut eum cui inest, non efficiat amicum & filium Dei. Ita Aureolus in l. d. 17. q. 1. a. 2. Capreol. ibid. ar. 3. Caiet. 2. 2. q. 24. ar. 12. Bañez ibid. & Lorca sect. 3. disp. 22. nu. 3. in fine, & 1. 2. sect. 6. disp. 36. & multi recentiores.

Prob. Primò, quia, ut docet Trident. sess. 6. c. 7. ynica est causa iustificationis nostræ, scilicet gratia iustificans siue caritas nobis inhaerens: atqui hoc esset, falsum, si hæc non expelleret formaliter peccatum ex natura sua, sed posset cum

Coniunct. de act. supernat.

eo consistere (quia tunc ad nostram iustificationem præter caritatem requireretur extrinsecus favor Dei remittentis nobis peccata, quo tamquam forma extrinseca iustificaremur: ergo dicendum est caritatem ita expellere peccatum.

Secundò, quia caritas est formalis causa, qua constituimur iusti, amici ac filij Dei, & digni vita æterna. Item per peccatum mortale constituimur formaliter iniusti, inimici Dei ac digni æterna damnatione: ergo hæc nullo modo possunt simul consistere in eodem.

Probatur consequentia, quia implicat causam formalem alicui inesse, & non tribuere ei suum effectum formalem. v. c. albedinem non facere suum subiectum album, & similiter iustitiam non facere suum subiectum iustum; aut peccatum mortale non facere hominem iniustum. Item implicat eundem simul esse iustum & iniustum; amicum & inimicum Dei; dignum æterna gloria & æterna damnatione: ergo implicat dictas formas simul in eodem esse.

Tertiò, quia secundum aliam sententiam iustitia nobis intrinseca, siue qua nobis inhaerente intrinsecè iustificamur, esset imperfecta & insufficientis ad perfectam iustificationem; nam ad hanc præter gratiam iustificantem requireretur aliquis extrinsecus favor Dei remittentis peccata, quo ex parte iustificaremur: atqui hoc est falsum: ergo & illud.

Confirmatur, quia alia sententia videtur coincidere cum sententia Kemnitij & Bucerij, qui docebat nos habere quidem aliquam iustitiam nobis inhaerentem, per se tamen imperfectam, & quæ non posset nos sufficienter iustificare siue extrinseco Dei favore ac iustitia Christi nobis imputata. Quibus ex parte consentiunt Pighius in 2. sua controversia de iustificatione, & Canonici Colonienles in suo Antididagmate, tit. de iustific. Quos omnes videtur apertè dānare Trident. supra; dum dicit causam formalem nostræ iustificationis esse vnicam, scilicet gratiam iustificantem nobis inhaerentem. Videtur autem addidisse vnicam, ut excludat illam duplicem formam iustificantem, quam alia sententia constituit.

Quartò, quia tam Scriptura ad Coloss. 1. v. 12. quàm Trident. sup. initio capitis docet, iustificationē impij consistere in interiore renouatione, qua homo transfertur à tenebris in lucē, à statu peccati ad iustitiā, & ex iniusto fit iustus; quibus significant eam cōtinere quasi duos motus partiales inter se necessariò cōnexos, siue qui habeant terminos directè oppositos: atqui secundum aliam sententiā hæc iustificatio fieret per duas mutationes omnino distinctas, nec inter se necessariò cōnexas; nam remissio peccati posset fieri sine infusione gratiæ, & hæc sine remissione peccati: ergo hæc sententia non est asserenda.

Quintò, quia per caritatem homo constituitur formaliter conuersus ad Deum, per peccatū verò mortale formaliter auersus: atqui idem nequit esse simul auersus à Deo, & ad eum conuersus: ergo habens caritatem nequit esse in peccato mortali.

Sextò, quia potest dari aliqua qualitas natura sua formaliter expellens peccatum, & cum eo omnino impossibilis; ut patet in lami-

Nn 3

86

87

Trident.

88

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Gratia iustificans non potest dici amor Dei erga nos.

Iohan. 14.

Est vitam animæ soli virtuti adiuncta cōgenit.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.

Trident.

Coloss. 1.